

Katja Mater rekt tijd en ruimte
op in Marres, Maastricht

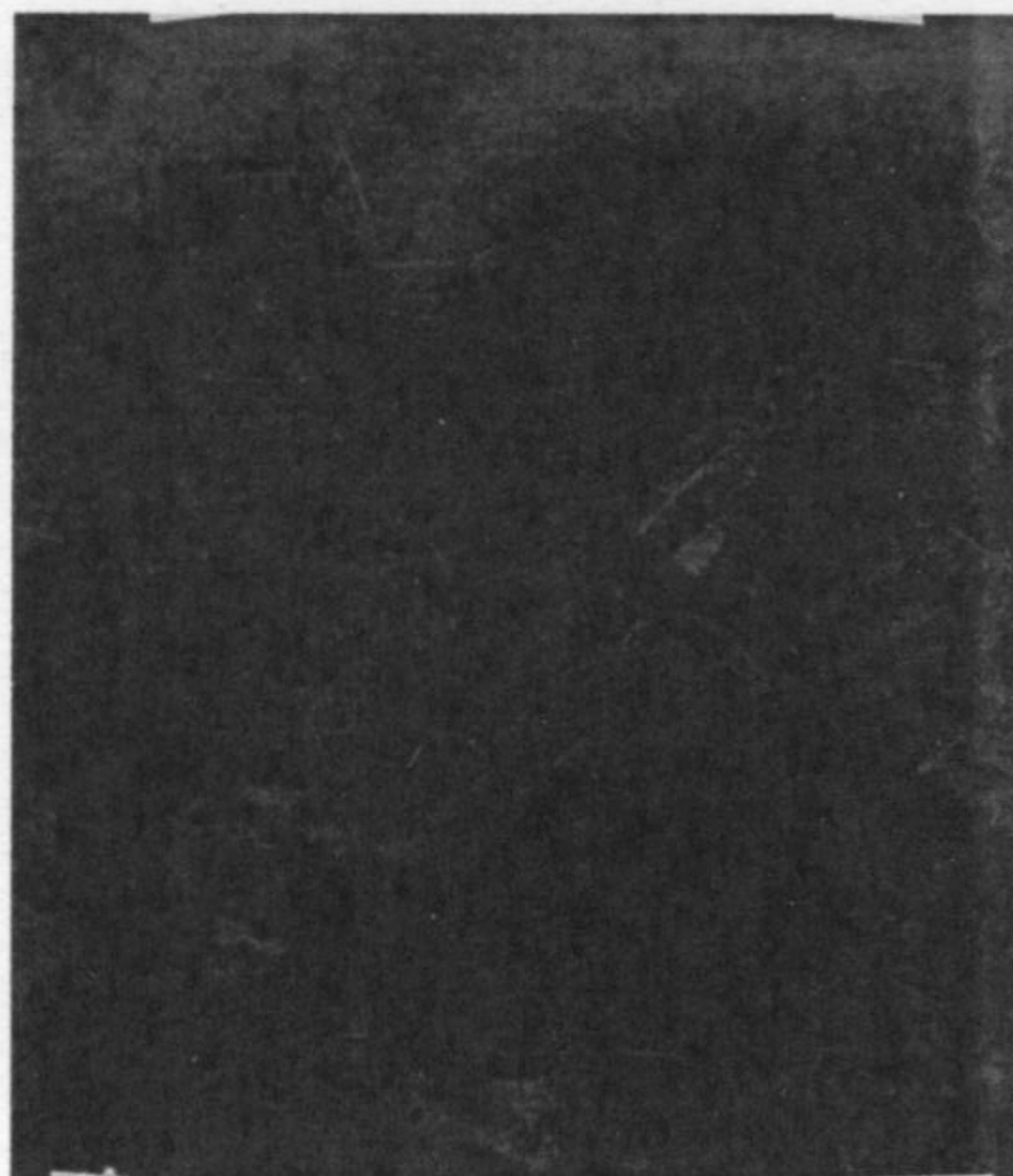
NIETS IS WAT HET LIJKT

Aandachtig, geduldig bouwt Katja Mater (*1979) aan haar illusoire geometrische ruimtes met fotografie en verf. Wat ze ons laat zien, is niet perse wat er zich daadwerkelijk voor een cameralens heeft afgespeeld in de korte tijd dat de film normaliter wordt belicht. Nee, ze laat haar camera, telkens hetzelfde stuk film belichtend, een langzaam proces vastleggen – wat uiteindelijk één beeld oplevert. Tijd en beweging, verandering en vorm, Mater kookt die fluïde kwaliteiten in tot een concrete massa ontstaat: een film, een foto waarop vlakken gelijktijdigheid suggereren, maar zijn ontstaan doordat ze een en eenzelfde negatief telkens belichtte, terwijl ze voor de lens vlak na vlak aanbracht. Dat leidt tot een vorm die plastisch aandoet, maar dus vooral het residu van een actie blijkt te zijn.

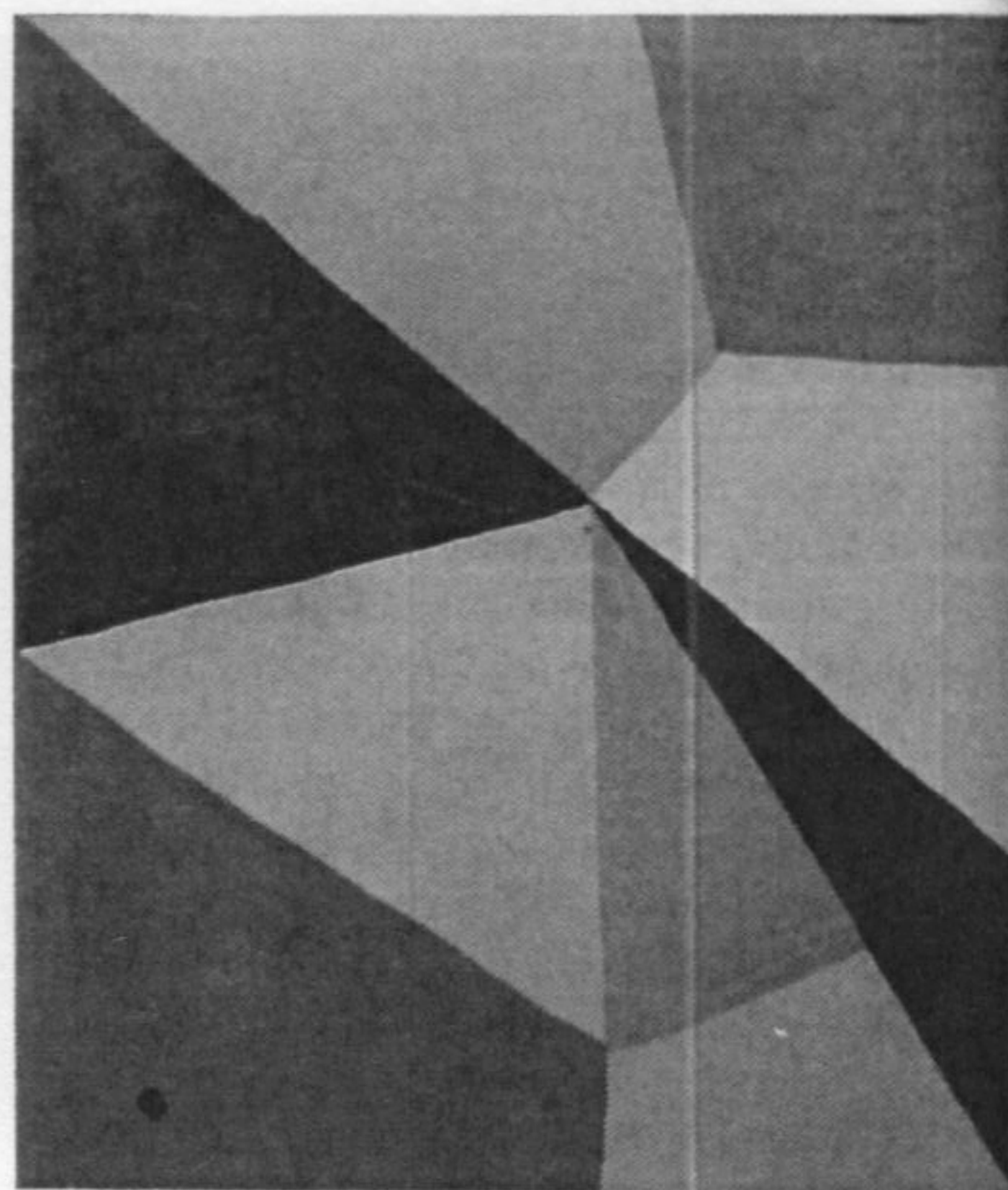
Ze is niet te beroerd om zich in de kaarten te laten kijken in haar tentoonstelling 'What We See And What We Know' in expositieruimte Marres in Maastricht. Daar zien we bewerkt papier en de foto die het resultaat is van die bewerking doordat ze keer op keer hetzelfde negatief de veranderingen liet vastleggen. Dan zie je hoe het uiteindelijke resultaat een onscherpte kent. Af en toe is er toch een vakje minimaal verschoven, een lijntje weifelt her en der. De gefotografeerde kleuren zijn zachter, zwevend haast, vergeleken met het origineel. Object aan de ene kant, handeling aan de andere, terwijl de tijd die het Mater kostte om eraan te werken net zo goed ergens besloten zit in het resultaat. Zo ziet gestolde tijd er dus uit: als een onscherpe, maar onuitwisbare herinnering.

KLEURENSCHIJF

Dat biologisch trage kijken van ons, met een netvlies dat van nature nazindert van beweging en kleur, past Mater toe op film, terwijl ze vlakken schildert in een kleurencirkel. In de film 'Searching for White' (2009) danst Mater rond met een kwast, op zoek naar een kleurencombinatie die het dichtst bij wit in de buurt komt. Een kleu-

Katja Mater, 'Density Drawings 23, Multiple Moments during the Making of the Marker Drawing', 2010, C-print, 30,8 x 36 cm.

renschijf draait rond, soms schieten vreemde schaduwen door het beeld. Maar alles zit net even anders: de camera draait, de cirkel staat stil. En die schaduw blijkt Mater zelf te zijn, terwijl ze die kleurvlakken aanpast. Niets is wat het lijkt bij Mater. Haar handelingen leiden tot een abstracte waarheid die alleen bestaat bij de gratie van het medium dat ze gebruikte. Dat onze blik beperkt is, is duidelijk. Wat Mater zo sterk maakt, is dat ze fotografie zo enorm eigenzinnig gebruikt: wat we associëren met een stukje vastgelegde waarheid lijkt een momentopname van de realiteit. Maar Mater manipuleert alle mogelijkheden en onze verwachtingen erbij met als resultaat die prachtige abstractie.

'What we See' is de eersteling van de nieuwe directeur Valentijn Byvanck die voorheen directeur van het Zeeuws Museum was. Maters attributen zijn net zo belangrijk als de uiteindelijke resultaten: ze bouwde een ruimte van spaanplaat vol schuin geplaatste vlakken en muurtjes. En boorde gaten in de wanden. Daar doorheen piepten camera's die fotografeerden hoe zij al die schots en scheve ruimtes bewerkte: van blauw, naar zwart. En dan blijkt weer dat de weergave op fotopapier een beter geheugen heeft dan het object zelf. Want waar op het fotopapier het onderliggende blauw nog doorschemert, heeft de

zwarte verf in de installatie van Mater al het oorspronkelijke blauw genadeloos opgeslokt.

De expositie voelt zich overduidelijk thuis in het statige herenhuis met de kamers en gangetjes van Marres. De fictieve ruimtelijkheid van haar werk strekt zich uit naar de reële omgeving. Want ze gebruikte een hoek in Marres om vijf instant foto's te maken: door muren en vloer vlak voor vlak van wit naar zwart te schilderen. En daarna weer wit. Die 'Site Specific Density Drawings' laten zien dat Mater net zo goed moeiteloos grote, bestaande ruimtes aankan, als kleinere, door maquettes gesuggereerde en dus fictieve ruimtes. De mogelijkheden voor nieuwe werken in krochten en hoeken zijn legio, terwijl het uitgangsprincipe min of meer gelijk blijft. Het gaat haar soepel af. Die bereidheid om tijd en ruimte op te rekken, niet alleen voor haar publiek, maar ook voor zichzelf, zorgt ervoor dat ze met gemak blijft betoveren.

Machteld LEIJ

Katja Mater, 'What We See And What We Know' tot 8 december in Marres, Capucijnenstraat 98, Maastricht, NL. Open wo-zo van 12-17 u. www.marres.org Bij de tentoonstelling verschijnt een monografie van Maters werk, uitgegeven door Roma Publishers, 35 euro.